

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA DAVID c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 41578/05)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

27 noiembrie 2007

DEFINITIVĂ

27/02/2008

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza David c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

Dl J. CASADEVALL,

Dl G. BONELLO,

Dl K. TRAJA,

Dl S. PAVLOVSKI,

Dl J. ŠIKUTA,

Dna P. HIRVELÄ, *judecători*

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 6 noiembrie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 41578/05) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către Gheorghe David („reclamantul”), la 31 octombrie 2005. La 21 iulie 2007, el a decedat. Sora lui, dna Maria Vulpe, și-a exprimat intenția de a menține cererea în fața Curții.

2. Reclamantul, căruia i-a fost acordată asistență judiciară, a fost reprezentat de către dl A. Postică, avocat din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Grosu.

3. Reclamantul a pretins, în special, că detenția lui a fost ilegală și a susținut că a avut loc o violare a articolului 5 §§ 1 și 4 al Convenției.

4. La 23 ianuarie 2007, Președintele Secțiunii a Patra a Curții a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul s-a născut în anul 1943 și locuia în Chișinău. El nu avea familie și locuia singur.

6. În anul 1987, reclamantul a fost condamnat pentru critica autorităților sovietice și pentru exprimarea poziției sale potrivit căreia Moldova a fost ocupată de Uniunea Sovietică și că aceasta trebuia să se reunească cu România. În baza unui raport medical întocmit la cererea instanțelor judecătorești sovietice, el a fost declarat persoană care suferă de tulburări psihice și trimis la tratament forțat într-un spital de psihiatrie din estul Ucrainei. El a fost ținut acolo un an, după care a fost eliberat și obligat să continue tratamentul ambulatoriu în Chișinău.

7. În anul 1990, sentința în cauza reclamantului a fost casată, iar el a fost achitat.

8. La o dată nespecificată, reclamantul a aflat că el putea să obțină compensații pentru condamnarea și detenția sa ilegală în spitalul de psihiatrie și că nu exista termen de prescripție pentru intentarea unei asemenea acțiuni.

9. În septembrie 2004, el a inițiat proceduri judiciare civile împotriva Ministerului Finanțelor, solicitând compensații. El a susținut, *inter alia*, că, după tratamentul medical forțat la care a fost supus în anii 1987-1988, el a început să aibă probleme de sănătate, în special, el și-a pierdut memoria, a devenit închis în sine și instabil din punct de vedere emoțional și că, din acest motiv, a fost nevoit să trăiască dintr-o indemnizație mică de invaliditate.

10. În cadrul procedurilor judiciare, Ministerul Finanțelor, ținând cont de tratamentul medical la care a fost supus anterior reclamantul, a pus la îndoială capacitatea acestuia de a intenta o acțiune judiciară.

11. Reclamantul nu a fost de acord cu pârâțul, însă, din teamă că acțiunea sa nu va fi examinată, a fost de acord să fie supus unei examinări medicale pentru a demonstra contrariul.

12. La o dată nespecificată, reclamantul a fost supus unei examinări medicale de către o comisie specializată; totuși, comisia nu a reușit să ia o decizie. Într-un document din 25 februarie 2004, ea a conchis că este imposibil de a lua o decizie fără o examinare completă a reclamantului în condiții de staționar.

13. La 14 martie 2005, judecătorul V.G. de la Judecătoria Rîșcani a examinat posibilitatea supunerii reclamantului la o examinare medicală în staționar. Deoarece reclamantul a fost de acord să fie spitalizat, la aceeași dată, instanța judecătorească a dispus efectuarea unei examinări medicale în staționar de către Spitalul Clinic de Psihiatrie, Secția cu destinații psihico-judiciare.

14. La 4 aprilie 2005, reclamantul a venit la spital, unde, spre surprinderea sa, i s-au luat toate lucrurile, iar el a fost internat împreună cu persoanele care suferă de tulburări mintale și care sunt limitate în libertatea de mișcare. Potrivit lui, în luna aprilie, spitalul nu se mai încălzea și, deoarece hainele care i s-au dat erau prea subțiri pentru acea perioadă, el a răcit și s-a îmbolnăvit de bronșită acută. Peste două zile de la spitalizarea sa, el a cerut să fie eliberat pentru a merge acasă, a-și schimba hainele și a-și cumpăra medicamente pentru răceală. Totuși, medicii nu i-au permis să plece din secția în care a fost internat.

15. Din fișa medicală a reclamantului reiese că, pe durata aflării sale în spital, nimeni nu l-a vizitat. Potrivit lui, el nu se putea plânde nimănui de detenția sa, nu putea să telefoneze și nici nu se putea plânde prin alte mijloace persoanelor din afara spitalului.

16. El era vizitat de către medici doar câteva minute pe zi, în timpul vizitelor obișnuite de dimineață. Restul zilei, el era la dispoziția personalului paramedical, care, de obicei, obliga pacienții să îndeplinească munci de utilitate publică în jurul spitalului. El nu a fost obligat să lucreze din cauza vârstei sale și a stării de sănătate precare.

17. La 29 aprilie 2005, reclamantul a fost eliberat din spital. Potrivit lui, el a avut nevoie de mai mult timp pentru recuperare, însă, din frică de consecințe negative, a preferat să nu se plângă imediat. El a susținut că se temea să nu fie plasat din nou în detenție sau ca rezultatele examinării medicale să fie falsificate.

18. La 16 mai 2005, spitalul de psihiatrie a întocmit un raport în care a conchis că reclamantul suferea de o boală mintală, însă discernământul său nu era afectat și că el era apt să întreprindă acțiuni judiciare.

19. La 9 iunie 2005, reclamantul a depus o plângere la Procuratura sectorului Centru, solicitând urmărirea penală a medicilor care l-au deținut contrar voinței sale. El a descris condițiile în care a fost deținut și a dat numele a doi medici care au refuzat să-i permită să părăsească spitalul. El a susținut că acești medici au săvârșit infracțiunea prevăzută de articolul 166 al Codului penal – privațiunea ilegală de libertate – și a solicitat compensații.

20. La 30 iunie 2005, procuratura a respins plângerea reclamantului. Reclamantul a contestat refuzul la Judecătoria Centru.

21. La 21 iulie 2005, judecătorul A.B. de la Judecătoria Centru a admis recursul reclamantului și a constatat, *inter alia*, că procuratura nu a clarificat condițiile în care inițial trebuia să fie efectuată examinarea medicală în staționar și condițiile în care aceasta a fost efectuată în realitate. De asemenea, procuratura nu a examinat cererea scrisă a reclamantului, prin care el și-a exprimat acordul de a fi spitalizat și regimul de spitalizare pentru care a fost dat acordul. Judecătorul A.B. a dispus efectuarea unei noi investigații pe marginea plângerii reclamantului.

22. La 12 octombrie 2005, procuratura a respins din nou plângerea reclamantului fără a oferi argumente noi. Aceasta a declarat doar că indicațiile Judecătoriei Centru au fost urmate, însă aceasta nu a influențat decizia inițială de a nu porni urmărirea penală. Reclamantul a contestat din nou refuzul.

23. La 9 noiembrie 2005, judecătorul A.B. de la Judecătoria Centru a respins recursul reclamantului, constatând că detenția sa a fost efectuată în conformitate cu încheierea instanței judecătorești din 14 martie 2005.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

24. Codul de procedură civilă prevede o singură posibilitate pentru supunerea persoanei la o examinare medicală psihiatrică contrar voinței ei. Capitolul 28 al Codului reglementează procedura de limitare în capacitatea de exercițiu a persoanei. Potrivit articolului 302, asemenea procese pot fi pornite la cererea statului, procurorului sau a familiei persoanei care suferă de tulburări psihice sau care consumă abuziv alcool sau droguri. Articolul 305 prevede că judecătorul, examinând o acțiune privind limitarea capacității de exercițiu a persoanei, poate să ordone efectuarea unei expertize psihiatrice. Dacă persoana se eschivează de la expertiză, instanța poate pronunța, în ședință de judecată, cu participarea medicului psihiatru, o încheiere privind trimiterea forțată a persoanei la expertiză psihiatrică.

25. Articolul 11 al Legii privind asistența psihiatrică prevede că o persoană poate fi spitalizată într-un staționar de psihiatrie pentru tratament fără liberul său consimțământ numai în conformitate cu prevederile Codului penal sau în conformitate cu prevederile articolului 28 al acestei legi. În ambele cazuri, cu excepția situațiilor de urgență, spitalizarea se aplică în temeiul hotărârii comisiei de medici psihiatri.

Articolul 28 al aceleiași legi stabilește temeiurile pentru spitalizarea persoanei pentru tratament fără consimțământul acesteia. El prevede că o persoană care suferă de tulburări psihice poate fi spitalizată în staționarul de psihiatrie fără liberul ei consimțământ, până la emiterea în acest sens a unei hotărâri judecătorești, dacă tulburarea psihică este gravă și condiționează pericol direct pentru ea sau pentru alții, dacă tulburarea psihică este de o asemenea natură încât persoana este incapabilă să-și satisfacă singură necesitățile sale vitale și dacă, lăsată netratată, tulburarea psihică ar putea cauza un prejudiciu grav sănătății persoanei în cauză.

Potrivit articolului 32 al legii, instanța judecătorească decide asupra spitalizării forțate pentru tratament a persoanei în temeiul articolului 28. Cererea de spitalizare este depusă în instanța judecătorească de reprezentantul staționarului, în care se indică temeiurile pentru spitalizare și la care se anexează avizul argumentat al comisiei de medici psihiatri. Potrivit articolului 33, instanța judecătorească care examinează cererea urmează să adopte o hotărâre în decursul a trei zile din data la care cererea a fost depusă, iar persoana vizată este în drept să participe la examinarea cauzei. Dacă starea psihică a persoanei este gravă și nu-i permite să se prezinte în instanța judecătorească, cererea este examinată de judecător în staționarul de psihiatrie. Hotărârea adoptată la sfârșitul ședinței de judecată reprezintă temei pentru spitalizarea forțată.

Articolul 39 al aceleiași legi prevede, *inter alia*, că pacientul spitalizat în staționarul de psihiatrie cu liberul lui consimțământ poate ieși din staționar în baza cererii sale. Pe de altă parte, un pacient spitalizat forțat poate ieși din

staționar doar în temeiul avizului comisiei de medici psihiatri sau a hotărârii judecătorești.

ÎN DREPT

26. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 5 § 1 al Convenției, că detenția sa în staționarul de psihiatrie a fost arbitrară. Articolul 5 § 1 prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

(a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

(b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

(c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănui că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

(d) dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorității competente;

(e) dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;

(f) dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.”

1. De asemenea, reclamantul s-a plâns în temeiul articolului 5 § 4 că nu a avut un recurs efectiv în dreptul național pentru a contesta detenția sa. Articolul 5 § 4 al Convenției prevede următoarele:

„Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau deținere are dreptul să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

2. Curtea notează, în primul rând, că reclamantul a decedat după depunerea acestei cereri și că sora lui și-a exprimat dorința să continue procedurile în fața Curții (a se vedea paragraful 1 de mai sus). Nu a fost contestat faptul că sora

reclamantului este în drept să mențină cererea în numele acestuia, iar Curtea nu găsește niciun motiv pentru a hotărî altfel (a se vedea *mutatis mutandis* *Lukanov v. Bulgaria*, hotărâre din 20 martie 1997, *Reports* 1997-II, § 35).

39. Guvernul a susținut că reclamantul nu s-a plâns imediat de refuzul medicilor de a-l elibera. Potrivit acestuia, el putea să facă acest lucru în timpul detenției lui. Administrația spitalului era obligată să expedieze asemenea plângeri autorității vizate în termen de douăzeci și patru de ore.

30. În măsura în care această declarație poate fi considerată drept o obiecție cu privire la neepuizarea de către reclamant a căilor de recurs interne, Curtea observă că scopul spitalizării reclamantului a fost de a stabili discernământul acestuia de a intenta acțiuni judiciare. În asemenea circumstanțe, nu i se poate imputa reclamantului, spre exemplu, faptul că el nu a inițiat proceduri *habeas corpus* pentru a asigura eliberarea sa până la examinarea de către medici a capacității sale de a intenta acțiuni judiciare. Suplimentar, în cadrul procedurilor penale pe care el le-a inițiat ulterior eliberării sale nu a fost disputat faptul dacă el și-a exprimat expres dorința de a părăsi spitalul la scurt timp după internarea sa la 4 aprilie 2005. Prin urmare, sarcina de a invoca dispoziții legale relevante pentru a refuza cererea reclamantului de a părăsi spitalul ar fi trebuit să revină medicilor. În astfel de circumstanțe, Curtea consideră că pretențiile reclamantului nu pot fi declarate inadmisibile pentru neepuizarea căilor de recurs interne.

31. Deoarece pretențiile reclamantului ridică chestiuni de fapt și de drept, care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și deoarece niciun alt temei pentru a le declara inadmisibile nu a fost stabilit, Curtea declară această cerere admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul cererii.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 1 AL CONVENȚIEI

32. Reclamantul a pretins, *inter alia*, că detenția sa nu se încadrează în nicio excepție de la principiul libertății personale prevăzută în sub-paragrafele (a) - (f) ale articolului 5 al Convenției. Având în vedere circumstanțele în care el a fost deținut, detenția sa nu s-a bazat pe niciun temei legal adecvat prevăzut de legislația Republicii Moldova.

33. Guvernul a susținut că detenția reclamantului trebuie examinată prin prisma articolului 5 § 1 (e) al Convenției, și anume ca o „detenție legală a ... unui alienat”. Potrivit Guvernului, spitalizarea sa a fost legală, deoarece a fost recomandată de o comisie de medici (a se vedea paragraful 12 de mai sus) și dispusă de o instanță judecătorească. Mai mult, reclamantul și-a dat acordul pentru a fi internat și nu s-a plâns imediat de refuzul medicilor de a-l elibera.

34. Părțile nu contestă faptul că reclamantul a fost inițial de acord să fie internat în Spitalul Clinic de Psihiatrie. De asemenea, ambele părți susțin că, după internarea acestuia, el nu a avut libertatea să părăsească staționarul și,

după cum este menționat mai sus, el și-a exprimat dorința de a se întoarce acasă.

35. În măsura în care Guvernul pare să susțină că reclamantul a renunțat la dreptul său la libertate prin faptul că a consimțit să fie internat, Curtea reiterează că faptul că o persoană și-a dat inițial acordul să fie internată într-o instituție nu o împiedică să se bazeze pe articolul 5 al Convenției dacă ea dorește ulterior să plece (a se vedea *De Wilde, Ooms and Versyp v. Belgium*, hotărâre din 18 iunie 1971, Series A nr. 12, § 65). Prin urmare, Curtea consideră că detenția continuă a reclamantului din momentul în care el și-a exprimat dorința de a părăsi spitalul a constituit „o lipsire de libertate” în sensul articolului 5 § 1 al Convenției.

36. Curtea notează că articolul 5 § 1 al Convenției conține o listă exhaustivă de temeiuri, stabilite în sub-paragrafele (a) - (f), care permit lipsirea unei persoane de libertate; nicio lipsire de libertate nu va fi legală, decât dacă aceasta se încadrează în unul din temeiurile prevăzute de aceste sub-paragrafe (a se vedea *Witold Litwa v. Poland*, nr. 26629/95, § 49, ECHR 2000-III).

37. Pentru a justifica detenția reclamantului, Guvernul nu a invocat niciun alt temei decât cel din sub-paragraful (e). Ambele părți sunt de acord că lipsirea de libertate în această cauză nu cade sub incidența sub-paragrafelor (a), (b), (c), (d) sau (f) ale articolului 5 § 1 al Convenției. Curtea nu vede niciun motiv pentru a hotărî altfel. Prin urmare, ea trebuie să stabilească dacă detenția reclamantului a fost sau nu justificată în termenii sub-paragrafului (e) al articolului 5 § 1 al Convenției.

38. Curtea reiterează că în cauza *Guzzardi v. Italy* (hotărâre din 6 noiembrie 1980, Seria A nr. 39, § 98), ea a explicat că motivul existenței în sub-paragraful (e) a excepției de la dreptul la libertate este de a institui reglementări pentru detenția grupurilor vulnerabile pentru protecția acestora și/sau pentru protecția altora.

39. „Persoanele alienate” reprezintă acel grup vulnerabil la care Guvernul a făcut referire în această cauză. Curtea reiterează că o persoană nu poate fi considerată „alienată”, în sensul articolului 5 § 1 al Convenției, și privată de libertatea sa, decât dacă sunt întrunite cel puțin următoarele trei condiții: trebuie demonstrat în mod credibil că persoana este alienată; tulburarea mintală trebuie să fie de o așa natură sau grad încât să justifice detenția obligatorie; și valabilitatea detenției continue depinde de persistența unei asemenea tulburări (a se vedea *Luberti v. Italy*, hotărâre din 23 februarie 1984, Seria A nr. 75, § 27).

40. Din circumstanțele acestei cauze rezultă că niciuna din condițiile de mai sus nu a fost întrunită în cazul reclamantului. Încheierea judecătorească din 14 martie 2004 avea exclusiv scopul de a stabili capacitatea reclamantului de a depune acțiunea pe care a înaintat-o împotriva statului, și nu de a-l proteja pe el sau pe alții. Prin urmare, detenția sa forțată din momentul în care el și-a exprimat dorința de a părăsi spitalul a fost contrară însăși esenței excepției prevăzute de sub-paragraful (e) al articolului 5 § 1 al Convenției (a se vedea

paragraful 38 de mai sus). Mai mult, chiar dacă lăsăm la o parte acest aspect fundamental, este de menționat faptul că niciuna din cele trei condiții stabilite în paragraful precedent nu pare să fi fost întrunită.

41. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că detenția reclamantului din momentul în care el și-a exprimat dorința de a părăsi spitalul nu cade sub incidența excepției prevăzute de sub-paragraful (e) al articolului 5 § 1 al Convenției, și, astfel, a fost ilegală și arbitrară. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 5 § 4 AL CONVENȚIEI

42. Reclamantul s-a mai plâns, în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției, de lipsa unui recurs efectiv pentru a contesta detenția sa.

43. Luând în considerație constatarea sa de mai sus cu privire la articolul 5 § 1 al Convenției și constatarea sa cu privire la chestiunea neepuizării căilor de recurs interne (a se vedea paragraful 30 de mai sus), Curtea consideră că nu este necesar de a examina separat dacă în această cauză a mai avut loc și violarea articolului 5 § 4 al Convenției (a se vedea *Gajcsi v. Hungary*, nr. 34503/03, § 24, 3 octombrie 2006).

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

44. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înantelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

A. Prejudiciu

45. Reclamantul a pretins 8,000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu moral suferit ca rezultat al încălcării drepturilor sale garantate de Convenție. El a susținut că a suferit stare de neliniște, frustrare și un sentiment de nedreptate. Suferința lui a fost intensificată considerabil de experiența sa anterioară în legătură cu sistemul de justiție sovietic care, drept pedeapsă pentru declarațiile și părerile sale politice, l-a încarcerat într-o instituție psihiatrică.

46. Guvernul a contestat suma pretinsă de reclamant și a susținut că nu existau probe că el a suferit vreun prejudiciu. Guvernul a cerut Curții să respingă pretenția reclamantului.

47. Ținând cont de încălcarea constatată mai sus și de gravitatea acesteia, având în vedere în special situația deosebit de vulnerabilă a reclamantului, Curtea consideră că acordarea unei compensații cu titlu de prejudiciu moral

este justificată în această cauză. Făcând o evaluare în mod echitabil, Curtea acordă surorii reclamantului, care este succesorul legal al acestuia, EUR 4,000.

B. Costuri și cheltuieli

48. Reclamantul nu a formulat nicio pretenție cu acest titlu.

C. Dobânda de întârziere

49. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 5 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina separat pretenția formulată în temeiul articolului 5 § 4 al Convenției;
4. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească surorii reclamantului, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 4,000 (patru mii euro) cu titlu de prejudiciu moral, care să fie convertiți în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
  - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;
5. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 27 noiembrie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T. L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte